Mapes de Patrimoni Cultural

Diputació Barcelona

Masia de Sant Romà de la Clusa

Castell de l'Areny

Ubicació

Comarca:	Berguedà
Lloc/Adreça:	A la Clusa, a pocs metres al costat de l'església.
Emplaçament	Accés per la pista que porta a la Clusa des de la ctra de Castell de l'Areny, a uns 5,11 km.
Alçada:	1360

Coordenades:

Latitud:	42.187
Longitud:	1.93576
UTM Est (X):	412120
UTM Nord (Y):	4671087

Classificació

Número de fitxa	08057 - 14
Àmbit:	Patrimoni immoble
Tipologia	Edifici
Estil / època:	Modern Contemporani Popular
Segle	XVII-XX
Estat de conservació	Bo
Protecció	Inexistent
Número inventari	Si, IPA 3132
Generalitat i altres inventaris	
Accés	Fàcil
Ús actual:	Residencial
Titularitat	Privada
Titular:	08056A001000080000WK
Fitxes associades:	

Sant Romà de la Clusa

Autoria de la fitxa	Sara Simon Vilardaga
Data de registre de la fitxa:	dj., 12/02/2015 - 01:00

Descripció

Gran masia de planta rectangular (gairebé quadrada) i organitzada en alçat en planta baixa i tres nivells superiors, amb coberta de teules formant dues vessants amb el carener orientat de nord a sud. El parament és de pedres de mides diverses unides amb morter, amb grans carreus a les cantoneres per tal de reforçar la construcció. La façana sud és la principal i conté una gran portal amb brancals de carreus de pedra grans i escairats, amb una llinda en forma d'arc de mig punt format per grans dovelles. L'organització de la resta d'obertures en aquesta façana és força simètrica, amb dues petites finestres a la planta baixa que flanquegen el portal, un balcó ampitador damunt mateix de la llinda del portal (resultat d'alguna reforma) amb una barana de ferro de barrots verticals simples decorats amb reganyols. El balcó té una finestra a cada costat i a la segona planta, quatre finestres de les mateixes característiques i mesures. A la darrera planta, a la zona del capcer es localitza un balcó ampitador amb una llinda d'arc de mig punt rebaixat (llinda escarsera), amb una barana de barrots verticals i passamà de fusta. Totes les obertures d'aquesta façana disposen dels mateixos emmarcaments (brancals i llindes rectes) realitzats amb maó massís, la qual cosa contrasta amb el parament de pedra dels murs. Les obertures de la façana oest presenta diferents característiques ja que els emmarcaments són de pedra, amb llindes monolítiques i brancals formats per grans carreus escairats. Estan situades dues a la primera planta i dues més a la segona. A la planta baixa i al costat septentrional se situa una petita porta amb emmarcaments també de pedra. A la façana nord hi ha adossada una estructura, amb els murs exteriors revestits amb un arrebossat pintat i coberta per teules formant una sola vessant. Aquesta façana nord presenta dues finestres a la planta segona situades simètricament respecte l'amplada de la façana, i a la zona de sota el carener se situa una tercera finestra. Totes amb els brancals de pedra mentre que les llindes estan fetes a base de diverses filades de maó massís col·locats de pla. La façana est compta amb poques obertures, a nivell de la primera planta disposa de tres finestres de diferents mesures i alguns de petitones en altres plantes. La coberta presenta dues finestres en mansarda, de construcció recent, a cadascuna de les dues vessants per tal de donar llum a la darrera planta. Pels voltants de la masia s'organitzen una seguit de coberts dels quals destaca l'estructura de la pallissa situada al nord-est de la casa, amb murs de pedra, que presenta un gran arc dovellat mig punt i una coberta de teules a dues aigües.

Observacions:

Accés per pista forestal amb desnivell pronunciats.
Es troba dins el PEIN Serra del Catllaràs.

Història

A nivell documental hi ha constància de notícies de la masia de Sant Romà de la Clusa al segle XVIII. De fet, la casa mostra diferents fases constructives, però gran part de l'estructura de l'edifici mostra unes característiques arquitectòniques que permeten situar-la entre els segles XVII i XVIII, encara que cal mencionar que algunes parts dels murs de la planta baixa testimonien l'existència d'una estructura anterior, que podria correspondre a cronologies baix-medievals o d'entorn al segle XVI. Les traces arquitectòniques de diferents fases constructives visibles en les façanes semblen indicar també actuacions de reformes i ampliacions posteriors a l'obra principal dels segles XVII-XVIII. Entre les quals l'actuació de la modificació de les obertures de la façana principal que estan emmarcades en maó i que podrien haver estat realitzades en motiu de l'ampliació de la casa en alçat.
Les notícies documentals conegudes a partir del segle XVIII, són bàsicament referències en la documentació del fons de la parròquia de Sant Vicenç de Castell de l'Areny, bàsicament anotacions en relació al compliment pasqual. Altres notícies les tenim en la documentació cadastral conservada a l'arxiu municipal, en el registre de 1716 hi ha la referència que a "L'heretat dita Sant Romà, pròpia de Joan Canal,

Pere Canal masover", a més, s'aporta la relació de tipus de terres i conreus i les seves superfícies, així com l'import que li pertoca pagar per cadascuna d'elles, també en relació a la casa, al personal i al bestiar, que en aquest moment anoten dos bous, tres porcs, vuit cabres i un burro. En el següent registre cadastral, hi ha referenciats més persones treballant-hi, entre els quals un pastor, i un augment considerable del bestiar que tenien, en aquest hi ha anotats dos bous, tres vaques, tres eugues i un matxo, quaranta ovelles i vuit cabres, a més de quatre porcs. En el cadastre de 1766 l'heretat de Sant Romà consta ja com a propietat de Josep Cirera de Borredà, i "Hermanter" Cirera masover. En aquest cadastre s'hi torna a aportar una relació del bestiar, consistent en dos bous, un burro, sis ovelles, quatre cabres i tres porcs.
Altres notícies són ja posteriors, com és en el llibre "Registro de las casas de campo de cada distrito y los aforados de guerra. nº63. 1856 nº 32" (ACBR), s'hi relaciona el mas Sant Romà i hi figura Joan Soler. Posteriorment, en una relació de cases de Castell de l'Areny i els seus respectius habitants datada a 14 de gener de 1898 consta identificada la masia amb el número 105 i s'indica que hi vivien 11 persones.

Bibliografia

CAMPRUBÍ SENSADA, J. (1981): Castell de l'Areny, Ed. El Vilatà, Gironella.
ROSELL, Alexis (1978). "Els noms de lloc a la Clusa". Muntanya, núm. 698, agost 1978
SERRA, Rosa. (et al.) (1991). Guia d'Art del Berguedà. Ed. Consell Comarcal del Berguedà i Patronat del Centre d'Estudis del Berguedà, Berga.
TORRES, C.A.(1905) . "Itinerari per les Valls Altes del Llobregat. Berguedà", p. 167, Barcelona.
VVAA (1983). Inventari del Patrimoni Arquitectònic de Catalunya. El Berguedà, Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya. Barcelona
VV.AA. (1990). "Catàleg de Monuments i Conjunts Històrico-Artístics de Catalunya", Direcció General del Patrimoni Cultural, Servei del Patrimoni Arquitectònic de Catalunya, Barcelona.